

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
„Проф. д-р Параскев Стоянов“

Ул. „Марин Дринов“ 55, Варна 9002, България
Тел. : 052/ 65 00 57, Факс: 052/ 65 00 19
e-mail: uni@mu-varna.bg, www.mu-varna.bg

MEDICAL UNIVERSITY - VARNA
"Prof. Dr. Paraskev Stoyanov"

55, Marin Drinov Str., 9002 Varna, Bulgaria
Tel.: +359 52/ 65 00 57, Fax: + 359 52/ 65 00 19
e-mail: uni@mu-varna.bg, www.mu-varna.bg

**УТВЪРДЕНА ОТ РЕКТОРА НА МУ-ВАРНА
съгласно Заповед № Р-106-204/12.06.2026г.**

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ЗА СПЕЦИАЛНОСТ

ДЕТСКА ПСИХИАТРИЯ

2026 г.

1. Въведение

1.1 Наименование на специалността: **Детска психиатрия**

1.2 Дефиниция на специалността: Детската психиатрия е медицинска дисциплина за изследване, диагноза, лечение и превенция на психичните разстройства при деца и юноши

1.3 Професионална квалификация на лицата, които имат право да се обучават по специалността: „лекар“

1.4 Продължителност на обучението: **4 (четири) години**

2. Учебен план (наименование на модулите/разделите и тяхната продължителност)
Теоретичното обучение включва 8 академични часа дневно, а практическото обучение се провежда на пълен работен ден.

Раздел/модул	Продължителност (в месеци)
<p>Теоретично обучение</p> <p>Теми:</p> <p>Психопатология на развитието. Невробиологични аспекти на развитието. Психично развитие. Нозология и класификации в детската психиатрия.</p> <p>Клинични методи на изследване в детската психиатрия. Психологични изследвания. Общомедицински инструментални и параклинични изследвания.</p> <p>Разстройства на развитието. Генерализирани разстройства на развитието. Специфични разстройства на развитието. Интелектуални дефицити (умствена изостаналост).</p> <p>Емоционални и поведенчески разстройства. Хиперкинетични разстройства /ADHD/.</p> <p>Обсесивно-компулсивно разстройство и тревожност в детска и юношеска възраст.</p> <p>Разстройства, свързани със соматични заболявания и стрес при деца. Дисоциативни и соматоформни разстройства.</p> <p>Психотични разстройства в детска и юношеска възраст.</p> <p>Разстройства на социалното функциониране. Разстройство на привързаност. Адаптационни разстройства. Себеувреждащи и себенараняващи поведения.</p> <p>Хранителни разстройства. Злоупотреба с ПАВ.</p>	<p>1</p>

<p>Медикаментозна терапия. Особенности на фармакокинетиката при деца и юноши. Принципи на психофармакотерапията.</p> <p>Психотерапевтични интервенции при деца и юноши – индивидуална, фамилна, групова терапия.</p> <p>Психосоциални интервенции в детската психиатрия – консултиране на родители (съветване), родителски тренинг, кризисни интервенции в детска и юношеска възраст.</p> <p>Лиезон психиатрия в детството. Особенности на боледуването при деца. Детският психиатър като консултант. Превенция и профилактика.</p> <p>Неглижиране и насилие над деца и юноши. Психични нарушения и дългосрочни последици.</p> <p>Детският психиатър като експерт. Детска съдебна психиатрия.</p>	
Практическо обучение , разпределено в следните модули:	Общо 47
Модул Обща психиатрия*, който включва:	12
Базисни умения	6
Клиничен опит болнично лечение	6
Модул Детска психиатрия*, който включва:	31
Консултативни и дневно-стационарни програми	19
Клиничен опит болнично лечение	12
Модул Консултативна-лиезон детска психиатрия, който включва:	4
Детска неврология*	2
Детски болести – включва кърмаческо психично здраве и психиатрия на ранната възраст *	2
Общо:	48 месеца (4 години)

*Провежда се в база за обучение съответно по Психиатрия, Детска психиатрия, Детска неврология и Педиатрия.

2.1. Тематичен обхват и/или съдържание по модули

Теоретично обучение

- Психопатология на развитието. Невробиологични аспекти на развитието. Психично развитие. Нозология и класификации в детската психиатрия

- Клинични методи на изследване в детската психиатрия. Психологични изследвания. Общомедицински инструментални и параклинични изследвания
- Разстройства на развитието. Генерализирани разстройства на развитието. Специфични разстройства на развитието. Интелектуални дефицити (умствена изостаналост)
- Емоционални и поведенчески разстройства. Хиперкинетични разстройства /ADHD/
- Обсесивно-компулсивно разстройство и тревожност в детска и юношеска възраст
- Разстройства, свързани със соматични заболявания и стрес при деца. Дисоциативни и соматоформни разстройства
- Психотични разстройства в детска и юношеска възраст
- Разстройства на социалното функциониране. Разстройство на привързаност. Адаптационни разстройства. Себеувреждащи и себенараняващи поведения
- Хранителни разстройства. Злоупотреба с ПАВ
- Медикаментозна терапия. Особенности на фармакокинетиката при деца и юноши. Принципи на психофармакотерапията
- Психотерапевтични интервенции при деца и юноши – индивидуална, фамилна, груповая терапия
- Психосоциални интервенции в детската психиатрия – консултиране на родители (съветване), родителски тренинг, кризисни интервенции в детска и юношеска възраст
- Лиезон психиатрия в детството. Особенности на боледуването при деца. Детският психиатър като консултант. Превенция и профилактика
- Неглижиране и насилие над деца и юноши. Психични нарушения и дългосрочни последствия
- Детският психиатър като експерт. Детска съдебна психиатрия

Практическо обучение

1. Модул Обща психиатрия

Базисни умения

- Изследване на психиатричен пациент
- Анамнеза на заболяването и психичен статус
- Формулировка на случай
- Изработване на диагностично-лечебен план

Клиничен опит болнично лечение

- Лечение на психиатрични пациенти в стационарни условия – видове
- Диагностично и терапевтично поведение при пациенти с Шизофрения в стационарни условия
- Диагностично и терапевтично поведение при пациенти с Биполярно разстройство в стационарни условия

- Диагностично и терапевтично поведение при пациенти с Депресия в стационарни условия
- Екипна работа в мултидисциплинарни екипи в психиатричен стационар

2. Модул Детска психиатрия

Консултативни и дневно-стационарни програми

- Изследване и диагностициране чрез интервю с родителите и психиатрично изследване на дете и юноша в различни възрасти
- Работа с родители на пациенти в детска психиатрия
- Диагноза, оценка и формулиране на случая в детската психиатрия
- Запознаване с организацията и обхвата на програмите за обслужване на деца и юноши, както и на немедицинските услуги и дейности
- Колaborация с образователни, социални, съдебни, полицейски институции, НПО
- Изготвяне на цялостен диагностичен и терапевтичен план с участието на детето/юношата и родителите
- Родителско консултиране и обучение
- Психотерапевтични умения и интервенции
- Кризисни интервенции в амбулаторни условия
- Системи и нива на грижи /континуум от грижи/ в детската психиатрия
- Превенция в детската психиатрия и промоция на детското психично здраве

Клиничен опит болнично лечение

- Организация на работа в детски психиатричен стационар
- Методи на изследване в стационарни условия на Детско-юношеска психиатрия – клинична лаборатория, токсикология, образна диагностика, имунология, ЕЕГ
- Умения за работа и ръководене на мултидисциплинарен клиничен екип
- Съдебно-психиатрични аспекти на детско-юношеската психиатрия. Съдебно-психиатрични експертизи, експертни становища
- Прилагане на психофармакология в детско-юношеска възраст
- Спешни състояния и режим на лечение в детската психиатрия

3. Модул Консултативна-лиезон детска психиатрия

Детска неврология

- Методи на изследване в детска неврология
- Детския психиатър като консултант в детска неврология

Детски болести – включва кърмаческо психично здраве и психиатрия на ранната възраст

- Методи на изследване в педиатрията
- Соматични симптоми при невроразвитийни разстройства
- Детския психиатър като консултант в педиатрия

3. Минимален задължителен брой практически дейности

Минимален брой случаи** според възрастовите етапи на детството и юношеството от 0 до 18 г.	Брой
• деца до 3 г.	3
• 3-7 г.	3
• Начална училищна възраст	3
• Юноши	3

** Тези случаи се представят в писмен вид, след като са проучени подробно, проследени са във времето и специалистът е направил литературен преглед на основния проблем.

4. Задължителни колоквиуми

1. Афективни разстройства
2. Психози – остри и хронични
3. Психопатология на развитието, разстройства на психичното развитие (генерализирани, специфични и др.)
4. Емоционални и поведенчески разстройства в детска и юношеска възраст
5. Психотични разстройства в детска и юношеска възраст
6. Терапевтични интервенции – медикаментозна терапия при деца
7. Терапевтични интервенции – психотерапевтични и психосоциални подходи
8. Рисково поведение на деца и юноши, спешни състояния в детската психиатрия, колаборация с други сектори

Колоквиуми 1. Афективни разстройства и 2. Психози – остри и хронични са в рамките на обучението по модул Обща психиатрия, а останалите колоквиуми са в рамките на обучението по модул Детска психиатрия.

5. Знания, умения и компетентности, които специалистът следва да придобие

Професионалната идентичност на детския психиатър се изгражда както в непосредствената работа с деца, юноши и техните семейства, така и в колаборацията с

други професионалисти и институции, които имат отношение към детското здраве, психичното развитие и благополучие. По време на обучението специализантите следва да придобият знания, умения и компетентности, както следва:

- да познават задълбочено научно доказаните теории и концепции за възникването, психопатологията и клиниката на психичните разстройства във възрастта от 0 до 18г.;
- да имат умения за диагностициране чрез интервю с родителите и психиатрично изследване на детето в различни възрасти. Да използват адекватно соматични прегледи, инструментални и лабораторни изследвания;
- да имат умения и компетентност да прогнозират хода и протичането на психопатологичните прояви през следващите възрастови периоди;
- да познават актуалните данни за разпространението на психичните разстройства при деца и юноши, както и техните културални, контекстуални и възрастови особености;
- да могат да използват компетентно психофармакологични медикаменти или други биологични методи, приложими при деца и юноши;
- да имат психотерапевтични умения и компетентност за психотерапевтични интервенции и терапевтично съветване, консултиране и тренинг на родителите и детето;
- да познават организацията и обхвата на програмите за обслужване на деца и юноши в педиатричните медицински специалности, както и на немедицинските услуги и дейности (социални и образователни услуги и услугите, осигурени от НПО);
- да познават законите с отношение към детството и изискванията за спазване за човешките права;
- да познават международните приетите договори и конвенции относно правата на децата;
- да развият компетентност да изготвят съдебно-психиатрични експертизи, експертни становища и препоръки за социални служби и образователни институции;
- да познават научната литература и актуалните научни постижения, както в медицината, така и в психологията и социалните науки;
- да развият разбиране и базални умения за научно-изследователски дейности;
- умение за работа и ръководене на мултидисциплинарен клиничен екип;

- умения за постигане на пълноценно сътрудничество, кооперативност и поддържане на двустранен диалог и доверие с родителите;
- умения за разпознаване на ситуация на криза (индивидуална, семейна, в поширокото обкръжение на детето) и умения за прилагане на кризисни интервенции;
- умения за компетентно дефиниране на най-добрия интерес на детето и отстояването му пред неговото обкръжение (вкл. родителите) и институциите;
- добро познаване на международно приетите стандарти, правилата на добрата клинична практика и етичните норми на практикуване на детската психиатрия в различен контекст.

6. Конспект за държавен изпит за специалност

ОБЩА ЧАСТ

1. Психично развитие. Развтийна психопатология – континуитет и дисконтинуитет
2. Биологично развитие и биопсихосоциален модел
3. Психопатология в кърмаческа и ранна детска възраст
4. Психопатология в училищна възраст
5. Психопатология в юношеска възраст
6. Епидемиология на детските и юношески психични разстройства
7. Методи на изследване в детската психиатрия – клинични и параклинични
8. Особености на психиатричното изследване на дете от предучилищна, училищна и юношеска възраст
9. Мултидисциплинарна оценка в детската психиатрия
10. Диагноза, оценка и формулиране на случая в детската психиатрия
11. Нозология и класификации в детската психиатрия

СПЕЦИАЛНА ЧАСТ

12. Разстройства на психичното развитие – умствена изостаналост
13. Разстройства от аутистичния спектър
14. Специфични разстройства на развитието

15. Разстройства на поведението – ADHD, НКD, опозиционно разстройство, поведенческо разстройство. Проблемно поведение в предучилищна възраст
16. Тревожни разстройства в детска и юношеска възраст
17. Соматоформни и дисоциативни разстройства в детска и юношеска възраст
18. Разстройства на половия идентитет в детска и юношеска възраст
19. Тикови разстройства. Трихотиломания
20. Елиминативни разстройства
21. Разстройства на хранителното поведение при юноши и деца
22. Деструктивно и суицидно поведение при юноши и деца – оценка на риска и интервенции
23. Психичен „травматизъм” при деца и юноши. Психични разстройства, свързани с травматизъм. Интервенции
24. Шизофрения при юноши и деца
25. Разстройства на настроението при юноши и деца
26. Насилие и злоупотреба с деца – оценка на риска и интервенции
27. Рискови фактори, протективни фактори, житейски събития и ситуации от значение за детското психично здраве
28. Консултиране, съветване на родители и кризисни интервенции в детската психиатрия. Спешни състояния в детската психиатрия
29. Психофармакотерапия и биологично ориентирани интервенции в детската психиатрия
30. Психотерапия и психосоциални интервенции в детската психиатрия
31. Експертна дейност в детската психиатрия. Съдебно-психиатрични аспекти на детската психиатрия
32. Детска психиатрия-етични и деонтологични аспекти
33. Превенция в детската психиатрия и промоция на детското психично здраве
34. Детската психиатрия в системата за здравни грижи и в системите от грижи за деца и юноши. Системи и нива на грижи /континуум от грижи/ в детската психиатрия
35. Детската психиатрия в общността – колаборация с образователни, социални, съдебни, полицейски институции, НПО, лиезон-детска психиатрия